

ECHOES OF HOMELAND

TĖVIŠKĖS AIDAI

1973 m. kovo mėn. 20 d. Nr. 11 (885.) Melbourne.

XVIII METAI

PADEKIME PERSEKIOJAMAI BAŽNYČIAI LIETUVOJE

Iš pavergtos Tėvynės Lietuvos niekada neateina gerų laisvės žinių. Pernai viso laisvojo pasaulio lietuvius sujūdinę plačiai per pasaulio spaudą nuskambėjusios Lietuvos tikinčiųjų Memorandumas, ugnies liepsnų kanciose Romo Kalantos ir kitų jį sekusių aukos, kaip niekuo nenuslopintas pavergtųjų šauksmas LAISVĖS. Štai vėl žinios, kad apie 40 tūkstančių rusų kolonistų užplūdo Kauną. Rusifikacija ir religijos persekiojimas neatlyžta, bet stiprėja. Tikėjimas ir tikintieji žiauriausiai persekiojami, diskriminuojami.

Per eilę metų Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa iš Amerikos šelpia Lietuvoje visą eilę bažnyčių reikalingais dalykais. Ši Religinė Šalpa remia ir lietuvių religines radijo programas laisvajame pasaulyje tiek, kiek turi lėšų. Iki šiol mūsų Australijos lietuvių tur būt dar nieko neprisiėdė prieš šios Šalpos. Tarptautinio Eucharistinio Kongreso metu Melbourne vyskupo Vincento Brizio iškelta mintis, kad Lietuvių Katalikų Šalpa sudarytų bent pusę milijono dolerių, kaip pagrindą prisikelsiančios Lietuvos Bažnyčios atstatymui, o iš procentų būtų galima remti dabar reikalingus pagalbos pavergtoje Tėvynėje. Prie šios Šalpos reikalinga visų laisvojo pasaulio lietuvių pagalbos.

Gavėnia yra atgailos, atsižadėjimo, gerų darbų laikas. Savo auką kenčiančios Lietuvos Bažnyčios reikalams junkime su Kristaus kancija. Vyriausioji LKR Šalpos Valdyba kviečia praveisti maldas už Lietuvą. Kviečia, kad kiekviena lietuvių vietovė sutelktų aukų specialiomis rinkliavomis. Dau guma lietuvių parapijų Amerikoje ir Kanadoje padaro tai kiekvienais metais. Visų lietuvių meilė ir pagalba vieni kitiems, ypač persekiojamiems pavergtoje Lietuvoje, yra Dievo skirta veikla. Todėl nieko kilnesnio nėra laisvojo pasaulio lietuviams, kaip malda, pasiaukojimu ir aukomis sustiprinti pavergtųjų Brolių ir Sesių viltį ištvirti, išmesti tikėjimą į Dievą, į Tėvynės Lietuvos prisikėlimą, pagelbėti paliegiams kunigams, išblaškytoms seselėms, nepakeliamais mokesčiais apkrautoms bažnyčioms.

LK Religinė Šalpa Vyriausioji Valdyba rašo: "Bran giejai Australijos lietuvių, būkime vieningi, pagelbėkime vieni kitiems. Jauskime pareigą pagelbėti pavergtiesiems ir žiauriai persekiojamiems tikintiesiems Lietuvoje. Jie laukia mūsų pagalbos. Būkime su jais vienos širdies ir vienos sielos. Ištieskime jiems pagalbos ranką. Kviečiame visus Australijos lietuvius įsijungti į Lietuvių Katalikų Religinę Šalpą".

LK Religinė Šalpa telkia lėšas pagelbėti persekiojamiems tikintiesiems pavergtoje Lietuvoje išlaikyti bažnyčias, kviečia melstis už persekiojamuosius, informuoja lietuvių ir nelietuvių visuomenę apie persekiojimus, veda persekiojimų dokumentaciją. Tad ir mes, Australijos lietuvių, įsijunkime į šį darbą. Savo aukas įtei-

POLITINE APZVALGA

JAV lieka sargyboje

Politinis ir karinis centras visai Indokinijai nepastebimai perkeltas iš Vietnamo į Tailandą. Amerika, besitraukdama iš Pietų Vietnamo, pasiryžo nepalikti likusių Indokinijos dalių komunistų pagrobimui ir Tailandas pasidarė centru JAV operacijoms. JAV aviacijos štabas iš Saigono perkeltas į Nakhon Phanom arti sienos su Laosu. JAV ne tik pasilaiko savo bazes Tailande, bet jas dar stiprina. Iš čia JAV karo oro laivynas skraido bombarduoti puolančių komunistų, šiuo metu ypač Kambodijoje. Australijos min. pirmininkas

Whitlam pokalbyje su "Newsweek" pasisakė, kad JAV karo pajėgos Tailande gali sukurti naują Vietnamą. Į tai Tailando spauda ir vienas ministrų su kartėliu gyvai reagojo į jo teigimą, pasiūlė jam užsičiaupti ir nesikišti į svetimus reikalus. Whitlamo pastabas taip pat sukėlė didesnio nepasitenkinimo Vašingtone ir Pekine. Kinija pakaltino Sovietų Sąjungą, kad ji eina Rusijos carų keliais. Pasipiktino, kad Sovietai senus kinietiškus miestų ir gyvenviečių pavadinimus pakeičia rusiškais.

Nixono pastangos

Kongrese plataus pritarimo surado Nixono atsisaukimas atnaujinti mirties bausmę kai kuriems nusikaltimams, kaip žmonių, lėktuvų pagrobimas, policininkų ir kalėjimų sargybinii užmušimas, narkotikų spekuliacija.

Vienas įžymesnių komentatorių Sam Lipski iš Vašingtono praneša, kad dešiniojo sparno aktyvistai nori paveikti Nixono administraciją paskelbti Kremliaus paslapčių rinkinį, kuris pateko Amerikai prieš keliolika metų iš pulk. Olego Penkovskio, Sovietų žvalgy-

bos agento. 1963 m. jis buvo Sovietų teismo nubaustas ir sušaudytas kaip išdavikas ir šnipas. Savo laiku Penkovskio raštų dalis buvo paskelbta Vakarų spaudoje. Aktyvistai nurodo, kad JAV tauta turi teisę žinoti tuos dalykus, kurie Amerikos saugumui nesudaro pavojaus.

Izraelio ir JAV tarpusavyje santykius dabar geriausiai pavaizduoja tai, kad Izraelis gauna 50 mil. dol. įvairiems pramonės, mokslo ir prekybos reikmenims iš JAV nupirkti.

Rašo S. MILIUS

Auga Kinijos pajėgumas

JAV žurnalas "Seapower" rašo, kad Kinija savo jūros karo pajėgumu iškilo į trečią vietą ir seka dabar po JAV ir Sovietų Rusijos. Jos laivynas net pralenkė Britanijos ir Prancūzijos laivynus sudėjus kartu. Jis turi dabar 150.000 vyrų ir žymenį greitlaivių skaičių, kai kuriuos raketinių apginklavimų. Greitlaivių gausiau turi Sovietai, o Britanija, Prancūzija, Japonija ir JAV jų turi nedaug.

Paliaubus pasirašius komunistai nerimsta. JAV Gynybos departamento žiniomis, komunistai gabeną kariuomenę ir apginklavimą Ho Chi Minho aprūpinimo vieškeliais, keliais ir takais iš Šiaurės Vietnamo, ypatinai į Kambodiją, dar daugiau, negu karo metu. Pergabenta 30.000 karių, 250 šarvuotųjų ir šimtai sunkių ginklų, transporto autovežiminių. Paliaubų susitarimai nedraudžia jiems siųsti karių į Kambodiją. Kambodijoje komunistai puolė vos keliolika mylių nuo Phnom Penho, tad ir didieji JAV bombonešiai pylė bombas į puolančius komunistus.

Saigone Tarptautinė karo komisija gauna iš abiejų pusių kaltinimus dėl paliaubų laužymo.

Vyskupo dr. A. Dekanio sutikimas Sydnejaus aerodrome. Iš kairės sėdi: kun. P. Martūzas, prel. dr. L. Tulaba, vyskupas dr. A. Deksnys, prel. dr. P. Celiešius ir kun. P. Butkus. Trečioje eilėje trečias iš kairės Mūsų Pastogės redaktorius dr. A. Mauragis.

Foto: Albinas Pužas

kime kapelionams, kurie jas persiųs LK Religinės Šalpos Vyriausiajai Valdybai Amerikoje. Šiomis dienomis abu mūsų laisvojo pasaulio lietuvių vyskupai kreipėsi į visus kunigus, dirbančius lietuvių sielovadoje, kad šiai Šalpai pravestų lėšų telkimą. Taip pat jie pranešė ir mūsų Ordinarams, tikėdamiesi, kad ir vietos vyskupai pritaris ir mūsų reikalus parems.

Okupantų akys stropiai budi mūsų Lietuvoje, reikia būti atsargiems, kad nenukentėtų nekalti žmonės. Bet ten Lietuvos vyskupai, kunigai, tikintieji, išpažindami tikėjimą, tebeina sunkių kryžiaus kelią. Pagal išgales, padėkime jiems.

PD

Vyskupas dr. A. Deksnys teikia Sutvirtinimo sakramentą Sydnejaus lietuvių vaikūčiams Lidcombe bažn. Vasario 16 d. Jam asistuoja dešinėje kun. P. Butkus, kairėje kun. P. Martūzas.

Foto Albinas Pužas

Popežius Paulius VI Vatikane atsisveikina audiencijoje, išlydėdamas į Australiją Melbourne kardinolą Dr. James Knox.

Popežius Paulius VI Vatikane kovo 5 d. suteikė insignijas 29 naujesiems kardinolams, jų tarpe Melbourne arkivyskupui kardinolui J. R. Knox, Sydnejaus arkivyskupui kardinolui J. D. Freeman. Dabar yra 145 kardinolai, bet Popežiaus rinkimuose galėtų dalyvauti tik 120, nes kiti yra per seni, virš 80 metų amžiaus. Paulius VI pasakė, kad Popežiaus rinkimų teisę suteiks ir Rytų apeigų patriarchams ir Vyskupų Sinodo sekretoriato tarybos nariams vyskupams. Popežius išpėjo kardinolus neprarasti kontakto su šiuo pasauliu, kartu išlaikant Bažnyčios tradicijas. Sv. Tėvas kiekvienam kardinolui įteikė po emeraldo žiedą, sakydamas: "Imk šį žiedą iš Petro rankos ir žinok, kad tavo meilę Bažnyčiai stiprina Apaštaly kunigaikščio meilė".

Skaudus rusų emigracijos likimas - pamoka lietuviams

KAIP MASKVOS AGENTAI LIKVIDAVO EMIGRANTŲ VEIKLĄ

BRONIUS KVIKLYS

Nors šių dienų modernus žmogus tikrai dabartinį gyvenimą, į ateitį nežvelgia, ir praeitį neatsisuka, mes vis dėlto senų įpročių manome, kad istorija ir patirtis gali būti neglėgama gyvenimo mokytoja, nes iš savo ir kitų tautų laimėjimų ar klaidų mokyti nes tikrai prasminga, bet ir būtina. Taigi naudojama gali būti tiek mūsų, tiek ypač kaimyninių tautų emigracinė patirtis.

Tautiška gyvos ir veiklios išsivijios dalis esame mes, politiniai emigrantai, apleidę savo kraštą ne geresnio gyvenimo ieškodami, ne dėl ekonominių ar socialinių sąlygų, bet beveik išimtinai dėl politinių, religinių, sąžinės laisvės motyvų, o taip pat saugodami savo gyvybę nuo artėjančios jėgos, kuri drauge su savimi nešė mūsų tautai naujus žudymus.

Bet emigracijoje ne vieni lietuvių gyvena. Ne tik mes, bet ir kitų tautų nariai drauge kovoja, džiaugiasi pasiektais laimėjimais ir tas pačias klaidas daro. Taigi retkarčiais praveru pažvelgti ir į mūsų kaimyninių tautų emigracinę daržą. Šiuo kartu sustokime prie rusų emigracijos. Apie jos gyvenimą ir skaudų likimą — pakrikimą nemaža žinių pateikė pereinusių metų gale vienas didžiausių Paryžiaus dienraščių — Le Monde.

Politinė emigracija iš Rusijos išsukė bolševikų mažumos suplanuotą ir įvykdytą 1917 m. spalio revoliucijos per versmas, Kerensko demokratines vyriausybės kritimas ir bolševikų teroro Rusijoje pradžia. Apskačiuojama, kad 1917 — 1922 metu bėgėję Rusiją, kaip politiniai emigrantai, apleidė apie du milijonai žmonių. Tai buvo ligi šiol žinoma didžiausia politinė emigracija pasaulyje. Emigravo beveik visa aristokratija, aukštoji karininkija, daugybė žemvaldių, intelektualų, profesionalų, pirklių ir kitų luomų bei profesijų žmonių. Nedaug buvo ūkininkų, darbininkų.

Ligi II pasaulinio karo pradžios didžiausi emigrantų centrai ir jų centrinės organizacijos buvo Jugoslavijoje, Prancūzijoje, Anglijoje, Vokietijoje, JAV-bėse, Kanadoje. Tačiau emigrantų netrūko ir kituose Europos bei pasaulio kraštuose. Jų buvo ir nepriklausomoje Lietuvoje. Be ko kita, carinės Rusijos emigracija davė mums lietuviams keliolika garsių profesorių, savo nuosirdžiu darbu prisidėjusių prie mūsų aukštojo mokslo sukūrimo. Ta pati emigracija sustiprino mūsų teatrą, ypač baletą, ir padėjo jam pasiekti senų Europos kraštų profesinį lygį. O nepriklausomo gyvenimo pradžioje Rygoje rusų emigrantų leidžiamai labai gerai informuoti "Segodnia" dienraščio Kaune ir Šiauliuose išpirdavo daugiau, kaip mūsų pačių dienraščių.

Carinės Rusijos emigrantai pirmąjį dešimtmetį buvo

labai veiklūs. Jie sukūrė daugybę centrinių ir vietinių organizacijų, pradžios ir vidurinės mokyklas, įvairius aukštųjų kursų, religines bendruomenes. Įvairių kraštų vyriausybių remiami, pasistatė didžiulius pastatus, cerkves. Ilgą laiką buvo garsūs rusų bei kazokų jokiškai (džigitai), tautinių šokių ansambliai, chorai, profesiniais pagrindais tvar komi teatrai, baletas.

Politinėje srityje carinės Rusijos emigrantų įtaka buvo be galo didelė. Emigrantai, informuodami svetimuosius apie gyvenimo tikrovę bolševikų Rusijoje, pasiekė tai, kad ištisą eilę metų daugybė didžiųjų ir mažųjų pasaulio kraštų, jų tarpe ir JAV-bėse, Sovietų Sąjungos nepripažino, ją tiesiog boikotavo. Visą pirmąjį dešimtmetį ir dar vėliau Sovietų politinės idėjos ir jų darbo vergų gaminamos prekės negalėjo pasirodyti kitų kraštų rinkoje. Kultūringų Europos kraštų darbininkai nusikreipė prieš bolševikus. Kultūrininkai ir politikai padarė tą patį.

Carinės Rusijos emigrantai sukūrė galingą spaudą, leidžiamą ne tik rusų, bet ir visą eilę svetimų kalbų. Bolševikai agentai neįstengė jos nurungti ir todėl ne sovietinės informacijos įstaigos, bet emigrantų žinių biurai informuodavo pasaulį apie tai, kas dedasi Sovietų Sąjungoje.

Suprantama, kad carinės Rusijos emigrantų veikla buvo labai nemaloni bolševikams ir jie visomis išgalėmis stengėsi ją palaužti. Pirmiausia ėmėsi jėgos priemonių. Eilėje Europos centrų ėmė dingti emigrantų veikėjai. Jie buvo sovietų agentų pagrobiami ir arba nužudomi, arba išgabunami į Sovietų Rusiją. Greta šio teroro veiksmų, sovietų agentai leido įvairius gandus, kurių tikslas suniekinoti emigrantų vadus bei autoritetus, aukštinius ir veiklesnius dvasininkus. Daugelyje vietų buvo išdažomi rusų komitetų langai, naikinami jų spaustuvų įrenginiai, apmušiami emigrantų darbuotojai ir įveliami į nemalonias istorijas. Tačiau šios priemonės nedavė reikiamų vaisių. Emigracija, nors ją retino amžius, vis dar tebebuvo stipri ir pavojinga Sovietams.

Emigrantai nesusigundė ir bolševikų skelbiama "amnestija". Grįžusių į Rusiją emigrantų ar jų vaikų skaičius buvo nežymus.

Vak. Vokietijos dienraštis "Die Welt" paskelbė rašinį apie priemones, kurias bolševikai naudojo rusų emigracijai sunaikinti. Žinodami, kad visi emigrantai nepaprastai nepakenčia bolševikų, jie iš pagrindų pakeitė kovos taktiką. Priemonės buvo judožiškos. Jie pradėjo "bolševikų agentais" apsausti iškiluosius emigrantų vadus, jų kultūrininkus, profesorius, gydytojus, net dvasininkus. Agentai fabrikavo

juos šmeižiančius "dokumentus", rašė niekinančius laiškus, vadindami "Sovietų simpatikais, koloborantais". Dalis emigrantų visuomenės nuo savo vadų nusisuko. Tada gausūs Maskvos apmokami agentai įsi rašydavo nariais į emigrantų organizacijas, pavieniui ar būriais ateidavo į susirinkimus ir čia triukšmaudami kaip "didžiausi priešbolševikiški patriotai", paimdavo organizacijų vairą į savo rankas. Daugeilis emigrantų vadų iš nakties rasdavo ant savo namų ar butų durų, sienų, langų, tvorų ar garažų raudonais dažais nupieštus kūjo — piauťuvo ženklus, raudonas žvaigždes, komunistinius sūkius.

Emigrantų spauda buvo sunaikinta tik tokiu būdu. Pirmiausia buvo suniekinoti kai kurie redaktoriai, paleidus apie juos pramanytus gandus. Tuojau į jų vietas veržėsi "patriotai". Atsisėdę naujuose postuose, jie toliau beatodairiškai niekindavo tikruosius patriuos redaktorius. Pagaliau, viską suėmė savo rankas, nusmukdydavo laikraštį ar žurnalą ir jis pats užsidarydavo. Panašiu būdu buvo likviduoti gausios visuomeninės bei šalpos organizacijos, prieš tai jas suskaldžius į dvi ar daugiau dalių. Nuo besiriejančios emigracijos nusisuko jaunimas, nepakędamas ilgalaikių senių ginčų. Beveik visi jie išliejo į kitų tautų tarpą. Neveninga, suskaldyta emigracija buvo nepajėgi, bolševikams nebe pavojinga.

Lietuviai neįtę didesnių simpatijų rusų emigracijai vien jau todėl, kad ji buvo ir jos skurdūs likučiai net dabar tebėra imperialistinių nuotakių, nematų reikalo duoti apsisprendimo teisės rusų pavergtoms tautoms. Tačiau šios emigracijos sunykimo priežastys ir mums įdomios. Reiktų pasimokyti, nes atrodo, atėjo laikas.

Trumpai

— Vienas vengras Tarptautinės paliaubų priežiūros komisijos narys Pietų Vietname, pasidarė politiniu pabėgėliu ir jo prašymu Australija suteikė jam teisę apsigyventi Australijoje.

— Vietkongas paskelbė, kad nebus jokių pasitarimų su Pietų Vietnamo vyriausybe dėl politinės šio krašto ateities, kol prezid. Thieu valdžia paleis į laisvę politinius kalinius.

— Australijon atvyko pasitarimams Sovietų delegacija su užsienio prekybos min. Parolicevu. Sovietai siekia, kad Australija pirktų iš jų daugiau prekių, ypač mašinų, nes prekybos balansas yra žymus Sovietų nenaudai. Pernai Sovietai pirko gėrybių, už 82 mil. dol., tuo tarpu, vilnos už 82 mil. dol., tuo tarpu Australija pirko už 2 mil. dol.

TĖVIŠKĖS AIDAI
SAVAITRAŠTIS18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 33 2355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaguoja Redakcinė Komisija. Vyr. redaktorius kun. Pr. Vaseris. Korespondencijas ir straipsnius siųsti šiuo adresu: Tėviškes Aidai, Red., 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031

Prenumeratos kaina metams 8 dol. Kituose kraštuose 9 dol. Atskiras numeris — 20 centų. Skelbimai už skilties vieną colį \$ 1.50 Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožūra. Prenumeratą siųsti šiuo adresu:

TĖVIŠKĖS AIDAI, 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031

Apie atvykstančius iš okupuotos
Lietuvos menininkus

Prieš porą metų iš Lietuvos ir JAV persikėlęs solistas Vidmantas Valatka šia tema parašė straipsnį "Dirvos" Nr. 96 (gruodžio 15 d.). V. Valatka buvo okupuotų žvalgybos angažuojamas slaptiems uždaviniais ir dabartiniai jo atskleidimai, atsimetus nuo okupuotų žmonių, visiems labai įdomūs, nes žino daug enkavadistų paslapčių. Jis rašo:

Galiu drąsiai sakyti, kad visi žinomi Lietuvos menininkai, yra arba partijos nariai arba saugumo organų bendradarbiai. Nebūnant vienu arba kitu, visi keliai siekiami užkirsti ir talentas bei gabumai nieko negali padėti. Ypatingai dideli reikalavimai iš politinės pusės stotami tiems menininkams, kurie gauna galimybę važiuoti į užsienį.

Menininkai daugiausia siunčiami į užsienį dėl to, kad daugiausia atkreipia visuomenės dėmesį ir išvijoje gali rasti geriausias sąlygas priėjimui prie įvairių visuomenės sluoksnių.

Kokius menininkus siųsti ir kuomet siųsti, tai grynai partijos ir saugumo reikalai. Žinoma, tam parenkami geriausiai žinomi užsienį ir daugiausia patikimi partijai ir saugumui.

Prieš važiuodami būna kruopščiai instruktuojami saugumo kaip elgtis, su kuo galima susitikti, ką kalbėti, kur dainuoti ir ką dainuoti, ką galima aplankyti kaip gimine, o ką kaip asmenį, kuris įdomiausia saugumui, kaip vienam arba kitam praplauti galvoseną ir padaryti bendradarbiavimo šalininką ir t.t. Vienam išvykstančių liepiama elgtis, kaip tarybiniam patriotui, o kitam kaip patriotui lietuviui, kad įgautų žmonių pasitikėjimą.

Pernai okupantas atleido ypatingai nemažą būrį okupuotų Lietuvos menininkų irgi ne turizmui, o propagandai ir skaldymui lietuvių išvijoje Amerikoje. Pernai metai buvo ypatingai okupuotai tuo, kad net Amerikos visuomenė buvo su-

krėsta Kalantos susideginimu ir riaušėmis Lietuvoje. Todėl po to reikia ir toliau parodyti, kad okupuota Lietuva vien tik į laimėjimus žengia ir gesinti išvijoje pasipiktinimą okupanto priespauda.

Tą visą tai daro ir dabartiniu metu į JAV atvykę okupuotų Lietuvos menininkai. Kažkaip užmirštama Kalanta ir Simas Kudirka. Tuo metu retai girdima apie religijos laisvės priespaudą, nes didelis dėmesys skiriamas pasirodžiusiam asmeniui.

Išnaudodami gabius menininkus okupantas vykdo vien savo naudai reikalingą bendradarbiavimo programą, jų rankomis nustatomas lietuvis prieš lietuvi, jų rankomis vykdoma programa dėl palaipsnio okupacijos pripažinimo.

Į Ameriką jie atvažiuoja ne menui, o propagandai.

Mūsų dalis išvijos meta į šalį visus įsitikinimus, kad galėtų išgirsti savo tautietį — lietuvių. O okupantui to ir reikia.

Šiandien Amerikos lietuvių patriotinės nuotaikos griu namos atšūstų menininkų, mokslininkų ir kitų rankomis. Griauamos pačių lietuvių rankomis. Lietuvis pastatomas prieš lietuvių. Patriotinės lietuvių organizacijos neranda būdų, kaip prieš tai atsispirti.

Kodėl gi mūsų organizacijos neįteikti kitokias teisingas rezoliucijas koncertų atlikusiam menininkui, pvz. dėl religijos persekiojimo Lietuvoje, kadangi šis menininkas atstovauja Tarybų Lietuvą. Tegul ir šis menininkas žino, kad mums lietuviams svarbu ne tik jį išgirsti, bet ir pasakyti tai, dėl ko mes sielojamės.

Tuomet okupantas gal taip nesigirs, kad taip entuziastingai primami Tarybų Lietuvos meno atstovai.

Jeigu mes tai darome per spaudą, radiją, kreipiamės į Jungtinių Tautų organizaciją, tai kodėl viso tai bijome pareikšti atvykusiems.

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS POGRINDŽIO
KRONIKA NR. 2 1972 M.

LIETUVOS KATALIKŲ MEMORANDUMAS

Memorandumo atsiradimą paskatino katalikų teisių varžymai, o ypatinai kunigų J. Zdebskio ir P. Bubnio teismai. Paraišai buvo renkami apie du mėnesius. Kadangi memorandumas buvo skirtas TSRS vyriausybei, tai renkant paraišius nebuvo prisilaikyta ypatingo atsargumo. Dalis paraišių buvo surinkta sekmadieniais prie bažnyčių, kai tikintieji eidavo į pamaldas ir iš jų. Kita dalis — lankantis į namus. Ant kiekvieno lapo buvo atspausdintas pilnas memorandumo tekstas, kad pasirašantieji galėtų susipažinti su turiniu. Nemokantys skaityti paraišių rinkėjai memorandumą perskaitydavo arba tiksliai paaiškino, kokių reikalų kreipiamasi į TSRS vyriausybę.

Po memorandumu katalikai pasirašinėjo labai entuziastiškai. Tik nedaugelis pabijoję represijų ir atsisakė pasirašyti. Paraišių rinkimas stichiškas. Vieni nuo kitų nusirašinėjo memorandumo tekstą ir išsiųsdavo jį pagalba.

Gan greit pasklido žinia, kad KGB organai gauda paraišių rinkėjus, juos tardo, iš kur gavę memorandumo tekstą ir surinktus paraišius atiminėja. Paraišių rinkimas buvo nutrauktas. Prieš siunčiant paraišius TSRS vyriausybei, iškilo ne lengvas klausimas, kokių kelių pasiųsti paraišius TSKP CK generaliniam sekretoriui? Siunčiami skundai paštu iš Lietuvos teritorijos dažniausiai būna sulaikomi KGB organų. Nieku negeresnė padėtis skundus įteikiant adresatam Maskvoje.

Nėra abejonės, kad nei vienas pareiškimas, kuriuos katalikai ir kunigai siuntė į Maskvą CK generaliniam sekretoriui Brežnevui, ministrų tarybos pirmininkui Kosyginui, aukščiausios tarybos pirmininkui Podgornui, nepasiekė adresatų. Jie visi būdavo persiunčiami į Vilnių ir patekdavo galutinai religijų reikalų tarybos prie TSRS ministrų tarybos įgaliotiniui J. Rugieniui, kuris su KGB organų pagalba stengdavosi iššifruoti pareiškimų organizatorių, kad galėtų juos įgąsdinti ir "išaiškinti", kad Lietuvoje nėra pažeidžiami tikėjimo ir sąžinės laisvės principai.

Norint išvengti panašaus likimo ir katalikų memorandumui, buvo nutarta paprašyti pagalbos pas Jungtinių Tautų generalinį sekretorių Kurt Waldheim. Atsitiktiniais keliais

memorandumas pasiekė Jungtines Tautas prieš 1972 m. Velykas.

Kaip reagavo tarybiniai valdžios organai? Jų nuomone šis memorandumas yra tarybinės tikrovės šmeižimas. Todėl KGB organai kruopščiai ieško memorandumo iniciatorių. Kol kas jie yra išaiškinę tik vieną kitą paraišių rinkėją. Valdžios organai įtaria, kad memorandumą suorganizavo "antitarybiniai" kunigai.

1972. IV. 11 RRT įgaliotinis J. Rugienis į Kauno arkivyskupijos kurijos patalpas sukvietė Lietuvos vyskupijų vyskopus (einančius pareigas) ir valdytojus ir drauge su Maskvos atstovu Orlovu privertė pasirašyti vadinamą "ganytojinį laišką tikintiesiems", kuriame apšmeižiami paraišių rinkėjai ir pasirašiusieji memorandumą: "Pagaliau, paskutiniu laiku kai kuriose parapijose neatsakingi asmenys, kunigų ir tikinčiųjų vardu, prie bažnyčių arba net pačiose bažnyčiose, o kartais lankydamiesi į namus, renka ant lakštų su tekstu ar net be jokio teksto paraišius, neva tam, kad kleboną iškelty, kad bažnyčios neuždarytų, kad paskirtų kunigą, kad klebono ar vikaro neiškelty ir t.t. Tie paraišių rinkėjai

vėliau pakeičia ar parašo tekstą, prie jo pridėdami surinktus paraišius. Bet juk tai yra klaidojimas. Mus labai stebina, kad pasitaiko tikinčiųjų, kurie pasirašo, nežinodami dėl ko ir kam, bei negalvodami, kokios bus to pasekmės. Mes neturėtume pamiršti, kad neatsakingų raštų pasirašinėjimas atsiliepia santykiams tarp bažnyčios ir valstybės, kelia nesuspatingumus. Tokie dalykai negali atnešti bažnyčiai nieko gero".

Sis laiškas buvo išskaitytas perskaityti 1972. IV. 30, sekmadienį, vietoje visų tą dieną sakomų pamokslių. Visiems kunigam iš karto buvo aišku, kad šis laiškas yra parašytas valdžios nurodymu, nes vyskupas apie paraišių rinkimą nebuvo ir autentišką šaltinių informuoti, o svarbiausia "ganytojinio" laiško teiginiai apie paraišių rinkimą aiškiai neteisingi. Kunigų tarpe vyko diskusijos — ką daryti, skaityti, ar ne? Daugelis kunigų gavo šio kunigų turinio kreipimąsi: "Gerbiamas Kunige,

Katalikų Bažnyčiai Lietuvoje ir kunigam atėjo išbandymo dienos. Balandžio 30 dieną visi kunigai yra įpareigoti perskaityti vyskopus, kunigus ir tikinčiuosius kompromituojantį laišką.

(Bus daugiau)

Tarptautinio Eucharistinio Kongreso dvasinio atsinaujinimo Naktinė Vigilija vasario 19 d. naktį šv. Patriko katedroje. Čia prie katedros durų išsirikiavusi lietuvių grupė. Kairėje St. Šiuškus — Naktinių Vigilijų komiteto narys ir lietuvių ryšininkas, toliau Pijus Vaičiūnas — grupės vadovas. Trispalvę laiko A. Ragauskas, o Melb. Liet. Kat. Moterų Draugijos vėliavą laiko V. Popeliučka. Tautiniai rūbai T. Seliokienė ir J. Petraitienė. Jų tarpe seselė vienuolė A. Brizgytė.

Foto: N. Butkūno

Kleras

KATALIKIŠKAME
GYVENIME

— Roma: Sventieji Metai numatyti Romoje 1975 m., tačiau popiežius įspėjo, kad jie gali neįvykti, jei Romos miestas nesutvarkys savo aplėistas ir lauzais tapusias kai kurias gyvenamąsias sekijas ir jei neuždraus mieste viešai demonstruojamos pornografijos.

— Roma: Įstatymų draudžiančių abortus panaikinimas sako Romos universiteto teisės profesorius Sergio Cotta, esanti didelė klaida, nes tokiu būdu suteikiama legali teisė žmogui žudyti žmogų. Kaikurių teisininkų aiškinimas, kad neveiksmingi įstatymai panaikinti (pvz. jei vistiek abortai slapta yra daromi), jokių būdu nepateisinamas. Esą įstatymai skelbiami ne tiksliai nusikaltusiuosius bausti, bet ir tinkamam socialiniam elgesiui bendruomenėje ugdyti. Panaikinus įstatymus, panaikinamas kartu ir moralinis žmogaus ugdymas. Tada kiekvienas elgsys, nesvarbu kiek jis blogas, tampa leistinas ir geras.

— Koenigstein: "Jaunimas tarp Kristaus ir Markso". Tokia yra tema šiemet rugpiūčio 9-12 dienomis Koenigsteine Va karų Vokietijoje įvykstančio "Kirche in Not — Vargo Bažnyčios" tarptautinio kongreso. Paskaitose ir pranešimuose bus žvelgiama į šių laikų jaunimo rūpesčius bei viltis Vakarų ir Rytų Europos kraštuose.

— Londonas: Didžiosios Britanijos katalikų privačiose mokyklose šiemet mokosi apie 900.000 moksleivių, 40.000 daugiau negu 1972 m. Katalikų mokyklas šiemet lanko net 45.000 moksleivių, priklausančių ne katalikų konfesijoms. Vietoj 35.000 mokytojų dabar katalikų mokyklose dirba 40.000 mokytojų.

— Londonas: Westminsterio kardinolas Heenan, kalbėdamas ligoninių atstovų konferencijoje, išskėlė katalikų Bažnyčios laikyseną eutanazijos ir negimusios gyvybės žudymo klausimais. Kardinolas Heenan griežtai pasisakė prieš bandymus Didž. Britanijoje legalizuoti eutanaziją, nepagydomų ligonių, bepročių ir senelių mirties pagreitinimą, lygiai kaip prieš negimusių kūdikų žudymą. Jei eutanazija būtų legalizuota, tai ne vienas ligonis ar senesnis asmuo negalėtų būti saugus. Dėvoti įstatymai yra kartu ir proto bei prigimties įstatymai.

PIETŲ PACIFIKAS

HONG KONG

Zvelgdami pro mažą kanadiško lėktuvo langelį, Pacifiko mėlynėje išvydomė salas, išraižytas skaitlingais pusiasaliais ir įlankomis. Hong Kongo uoste, kuris keliautojų skaitomas gražiausiu pasaulyje, tarp didžiulių laivų, suposi būrlaiviai ir kinietiški žvejų laiveliai.

Pro salų kalnus nusileidome į aerodromą ir išjungėmė į aziatiską Britų kolonijos internacionalinę minią. Buvo karšta, drėgna, tropikinė vasaros diena, 80% drėgmės. Prieš 700 metų, sako kiniečių legendos, Sung dinastijos aštuonmetis imperatorius Tuan Tsung, lydintas aukštų dvariškių ir pulko karių, bėgęs nuo mongolų invazijos. Pasiekę Kowloon pusiasalį, bėgliai buvo labai draugiškai priimti vietos gyventojų. Imperatoriaus garbei buvo suruošta slobino šventė.

Neilgai imperatorius išlėjęsi jam įruoštam kalnų urve. Skaitlinga mongolų kariuomenė pasivijo ir užpuolė gongėjus. Užpultieji pasitraukė į Lan—Tao salą, kur įvyko paskutinis mūšis. Laimėjo mongolai. Aštuonmetis imperatorius, ištikimo ministro nešamas, nuėjęs į jūrą. Jo artimieji nusizūdė, o moterys, kaip ir imperatorius, nusiskandinusios jūroje. Taip Hong Kongo vandenys užsibaigė Sung imperatorių dinastija.

Prieš tūkstantį metų Hong Kongo teri-

torijos kalnuose viešpatavo tigras, o lagunose krokodilai. Įlankose kūrėsi žvejų kaimeliai, urvuose slapstėsi piratai, užpuolantieji prekybos laivus. Tigras ir krokodilai išnyko. Pusiasalis pradėjo naują erą.

GYVENTOJŲ SKRUZDĖLYNAS

Europiečiai keliautojai, atradę salose opiumą, susidomėjo šia teritorija. Vystantis opiumo prekybai, Hong Kong sparčiai augo. Pereito šimtmečio pabaigoje (1898), An glėjai išsinuomavus iš Kinijos šią koloniją 99 metams, ten jau gyveno 6 tūkstančiai gyventojų. Tame tarpe 600 europiečių ir 400 indų.

Dabar Hong Konge yra apie 4 mil. gyventojų. Nežiūrint, kad kiniečiai sudaro 98% visų gyventojų, Hong Kongas yra internacionališkėnis už bet kokią kitą miestą pasaulyje. Aerodrome, kaip Babelio bokšte, girdėjau daugelio kalbų mišinį. Hotely mus pasitiko tradiciniu kinietišku rūbu pasipuošęs šeimininkė, kinietis berniukas nuvedė į skirtingą kambarį, portugalas tarnautojas užregistravo, indas kambarį patarnavo, o vedėjas anglas mandagiai pasveikino. Toks pat mišinys restoranuose. Dažnai vedėjas šveicaras, patarnautojai kiniečiai, muzikantai filipiniečiai, kabareto artistai iš Australijos, ar Europos. Krautuose, siuivyklose, batų dirbtuvėse sutikome kiniečių, indų, įvairių salie-

čių, amerikiečių, zelandiečių, austrų, vokiečių, prancūzų, italų. Tikras tautų skruzdėlynas.

Gyventojų skaičiaus augimui turėjo didelės reikšmės pabėgėliai iš raudonosios Kinijos, kurių apgyvendinimas yra didelė problema Hong Kongo administracijai. Jie gyvena skurdžiose lūšnelėse kalnų pašlaitėse, laimingesni, o gal apskuresni, naujose, valdžios statomose butų kolonijose. Labai didelis skaičius šeimų gyvena laiveliuose, kurie įlankose sudaro ištisus kaimus.

DIDIEJI CENTRAI

Zymiausias laivelių miestas yra Aberdeen, kinietiška vadinamas Heung Kong Tsai, "Kvepiantis uostas". Jis davė vardą visai Hong Kongo kolonijai. Čia gausiai augantis opiumas, suteikė šiam uostui kvapą ir vardą. Bet mes, vaikščiodami šlapiomis Aberdeen gatvelėmis, pro brezentu, ar bambukais dengtus laivelius, užuodėm tik nemalonų žuvies kvapą. Žuvys gyva, virta, kepta ar rūkyta tiekiami puošniuose plaukiojančiuose restoranuose, žuvimis apkrauti gatvės stalai.

Kinietiški laiveliai labai švarūs. Juose jie gimsta, auga ir miršta. Kitokio namo neturėję ir nepažinę. Laiveliai visą laiką supa ir man sunku persiimti jų ritmu, be kurio laivelio gyventojai negali egzistuoti.

Hong Kongo centrai Victoria ir Kowloon, tai du didžiuliai skruzdėlynai, kur smulkioji pramonė ir prekyba ne tik užėmė daugiaaukščius mūrus, bet ir gatves. Viskas daroma turistams, kurie atvyksta tūkstantiais kasdien. Turistas yra pagrindinis pajamų šaltinis.

Salų pakraščiuose išsiplėtė besilistančiams paplūdimiai arba maži žvejų kaimeliai.

KINIETIŠKI DARŽAI

Kalnų šlaitai ir slėniai turi vos 3 inč. viršutinio dirvožemio, bet darbštūs kiniečiai, įstaitę daržus, išaugina gerą derlių ryžių, cukrinių nendrių, riešutų, saldžių bulvių ir įvairių daržovių. Sėkmingai auga tropiniai vaisiai, apelsinai, citrinos, papaja, guava, persikai.

Labai populiarūs yra persikai. Jų žydėjimas atžymi kiniečių naujus metus, kuriuos švenčiant, namai papuošiami žydinčių persikų šakomis. Nemažiau svarbią vietą užima kiaulių ir paukščių auginimas.

PREKYVIETĖS

Karšta tropinė saulė ištūstino gatves nuo kiniečių. Pagal poetą Noel Coward, "Kai Hong Konge vidurdienį suskamba gongas, tik pasiūtę šunys ir anglai eina į saulėtas gatves".

Neturėdami anglų patvarumo, apleidome gatvę ir užėjome į restoraną, kur oro šaldymo sistema atvėsina, o pigūs kinietiški skanėstai pasotina.

Saulėi nusiritus į kitą dangaus pusę, kai aukštai mūrai meta ilgus šešėlius, gatvės vėl prisipildo.

Daug kur matomas užrašas "Lap Sap Chung", sukeliama mano interesą. Pasirodo, tai pajaukiantis vardas šiukšlintojams. Kadangi Hong Kongo gyventojai to vardo bijo, tai gatvės švarios.

Krautuovės šaukia prekių įvairumu ir žemomis kainomis. Man prisimena New Yor-

kas, kur ieškojau ką nors charakteringo tam miestui. Radau kas man patiko, nežiūrint aukštos kainos, natariai pirkti. Bet pamačiau užrašą "Made in Hong Kong", ir išėjau tuščiomis rankomis. Tos pačios prekės Hong Konge pardudamos trečdaliu kainos.

Siauros gatvės vos praeinamos. Atsargiai žengėme pro šalygatvius išdėstytas prekes. Koks įvairumas! Saulės akiniai, žaislai, skarelės, kojines, dantų šepetukai, laikrodžiai, dirželiai, lėmtes popierėliai, kaukės, popieriniai žibintai, net ir opiumas.

Išdėstytos prekės greit išparduodamos. Už valandos, sėkmingas prekiautojas čia pat išdėsto žirkles, pincetas, lemputes, radio ir rekordavimo aparatus, žiedus, papuošalus.

Dar įvairesnių prekių randame krautuose ir ant prekybinių stalų, kur daugumas savininkų yra ir gamintojai. Čia pat vietoj užsisakomi ir per dieną ar dvi, pagaminami drabužiai ar batai. Viskas geros kokybės, gero darbo ir pigu.

Staiga mus užklupo lietus. Taifūnu metu liūtys didelės. Vietos gyventojai visad nešiojasi lietsargi, arba už kelis centus nusiperka ant kampo. Mes pabėgome į arkadą. Kiekvienoje vitrinėje išstatyta kaž kas naujo, skirtingo: kinietiško meno suvenyrai, moteriški ir vyriški rūbai, laikrodžiai, papuošalai. Sustojom prie vieno lango, tuoj pristatė agentas ir prašo užėti, šiūlo žemiausias kainas, geriausias prekes. Sunku pabėgti. Sunku save nugalėti, tiek gundo pigios, prabangiškos prekės, siuvėjai, batsiuviai, juvelyrai.

(Bus daugiau)

Lietuviai pasaulyje

PASKUTINIS ATISISVEIKINIMAS

A. A. ZINAI VEREMČIUKAITEI — BALBATIENEI

Gyvenome ir augome gražiam Lietuvoje...

Ir menas man šiandien... Tu, Elytė, ir aš, vos karui prasidėjus...

Vilnius, nuo pirmosios ekskursijos į jį, sužavėjo. Todėl viską palikusios keliamės į Vilnių.

Lietuvos ir Estijos 55-ųjų nepriklausomybės atstatymo sukaktį...

Susitikome po daugelio metų Australijoje. Čia jau su valstybinis radijas.

Lietuvių Bsdruomenės atstovai: Aušra Mačiulaitė — Zerr ir Algimantas Gureckas...

Vakarų Vokietijos laikraštis "Neu Bildpost" atspausdinti išamų straipsnį apie Lietuvos bažnyčios padėtį...

Svedų Akademijos Nobelio premijų komitetas pakvietė New York'e gyvenantį rašytoją ir dramaturgą Algirdą Landsbergį...

Tėvas skaičiuoja išlaidas sūnaus išlaikymo universitete. Taip atsiduso jis — Tavo amžiuje aš savo tėvui nekainavau nei grašio.

šeimomis, naujais rūpesčiais, kitokiomis svajonėmis. Dirbome, vargome, džiaugėmės, liūdėjome. Prisimena man tavo nuširdus džiaugsmas mums švenčiant sidabrinę sukaktį.

Prieš pora metų skambini pranešdama apie savo ligą, šaltai, be panikos, be baimės. Ope racija, tyrimai, savaitinis ligoninės lankymas, kraujo tikrinimas, adatų leidimas, ir skausmai, kuriuos tu taip kantriai kentei, net ir savai šeimai neparodydama.

Nors ir ramiai sutikusi su Dievo valia kartais, skausmų kankinama, skundeisi, kad supyksti ant Dievo, kodėl Jis šią kančią tau uždėjo. Bet praėjus valandėlei, meldies ir pilna gailėsio širdimi atsprasinėji Dievą.

Paskutinis sekmadienis. Aplankėme tave pavakare — Mamai labai bloga — sutikdamas mus Audrius pasakė. Rimas prie tavo lovos sėdėdamas seka kiekvieną tavo judesį.

— Oi kaip nelaukiu atėjote — ištarėi skausmų kankinama. Šluosčiau skruostais riedančias tavo ašaras, prakaitą, nieko daugiau negalėdama pagelbėti.

Trečiadienį tavo gyvenimo siūlas nutrūko, kančios pasibaigė. Liūdnei šlamės gimnazijos kiemelyje tavo rankomis sodyta liepa. Liūdnei palinks ir klasės draugų galvos, sužino jusios tavo mirtį.

Printed by Polpress Pty. Ltd., 23 Clifton St., Richmond, Vic. Published by Mr. V. Laukaitis as a President of the Lithuanian Catholic Federal Committee 69 Devon St., Cheltenham Vic. 3192.

JAUNIMAS ORGANIZUOJASI

Prieš keletą savaičių per nepaprastą Lietuvos Jaunimo susirinkimą Adelaidėje įsisteigė Pasaulio Jaunimo Sąjungos (PLJS-os) vienetas. Susirinkimui suaukštė buvusieji Kongresantai, atlikdami jiems pavestas pareigas, pagal II Pasaulio Jaunimo Kongreso (PLJK-o) nutarimus.

Susirinkimą pravedė Lydija Pocienė, II PLJK Australijos atstovų vadovo padėjėja, ir ALB Krašto Valdybos narė jaunimo reikalams. Ji paaiškino II PLJK nutarimus liečiančius PLJS-ą, ir tos Sąjungos tikslus. Pradžioje diskusijos vyko nedrasiai, bet po kiek laiko aiškiai jautės susidomėjimas ir entuziazmas.

Po bendro minčių pasidalinimo rinko 10 asmenų valdybą (iš 14 kandidatų). Išrinktieji pasiskirstė pareigoms: pirm. dr. Antanas Stepanas, vicepirm. Linas Varnas, protokolų sekret. Valdonė Mikeliūnaitė, sekret. užsienio reikalams Rasa Kubiliūtė, sekret. Australijos reikalams Jonas Mockūnas, išd. Milda Stugaitė. Nariai informacijų reikalams: Rūta Belskytė, Kęstutis Kuncaitis, Arūnas Reivytis, Algis Straukas.

Tenka paaiškinti, jog PLJS-os planas iškilo per I Jaunimo

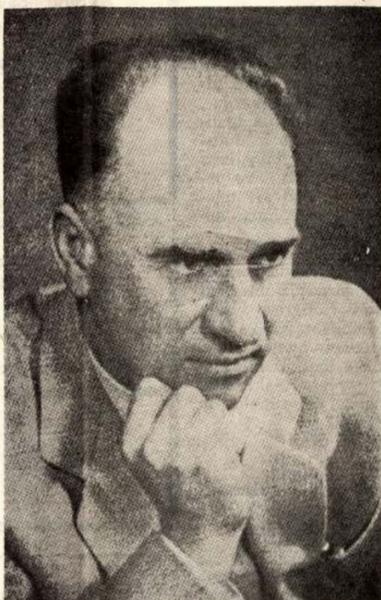
Mūsų mieląjį ir uolų bendradarbį

POETĄ JUOŽĄ MIKŠTĄ

nuoširdžiai sveikiname 60 metų amžiaus sukaktį, linkėdami dar ilgų kūrybių metų.

Tėviškės Aidų Redakcija

Poeto Juozo Mikšto - Šilainio 60 metų sukaktis

Senoje, pageltusioj Dūkšto bažnytelės metrikų knygoj, yra įrašyta poeto gimimo data, 1913 m. kovo 18 d. — "Esu gimęs pagal seną kalendorių, Bė gūnų kaime, Dūkšto valsčiuje, Zarasų apskrity" — sakosi pats Juozas Mikštas.

— Oi kaip nelaukiu atėjote — ištarėi skausmų kankinama. Šluosčiau skruostais riedančias tavo ašaras, prakaitą, nieko daugiau negalėdama pagelbėti.

Pradžios mokslą poetas, gyvendamas lenkų okupuotame Vilniaus krašte, turėjo eiti lenkų mokykloj. Lietuviškai išmokė šeimos samdiny Julius Klimas. Dar paauglio metuose jis savarankiškai išėina

Kongresą Čikagoj 1966 m. Ant-rasis Jaunimo Kongresas 1972 m., tą idėją įkūnijo, steigdamas Pasaulio Jaunimo Sąjungos (PLJS-os) vienetas. Susirinkimui suaukštė buvusieji Kongresantai, atlikdami jiems pavestas pareigas, pagal II Pasaulio Jaunimo Kongreso (PLJK-o) nutarimus.

PLJS-a veiks Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir įvairių kraštų Lietuvių Bendruomenių rėmuose. Ji jungs lietuvių jaunimo organizacijas bei paskirus asmenis ir rūpinsis bendru jaunimo veiklos planavimu bei derinimu. "Jaunimo Kongresas pagedauja PLJS rėmuose sudaryti pagrindinį ryšių centrą". Duota direktyvų: 1) apie lietuvišką informacijų skelbimą savame ir svetimtaučiu tarpe; 2) apie lietuvišką švietimą ir jo plėtimą, ypač prisimenant mišrias šeimas; 3) apie lietuviško kultūrinio gyvenimo atgaivinimą jaunimo tarpe; 4) apie politinę veiklą gyvenamame krašte, ginti pavergtos Lietuvos bylą; 5) apie suruošimą studijinių būrelių, kur būtų išsamiai paliečiamos Lietuvos bei lietuviybės problemos.

Iš to aišku, kad PLJS numatyta kaip bepartinė, informacinė Lietuvių Jaunimo Organizacija. Jos uždavinys, ne tik derinti, bet ir skatinti steigti jaunimo organizacijų veiklą (nesikišant į jų vidinę veiklą), virš visko turinti tikslą išlaikyti jaunimo lietuvių išsivijoj. Kaip Lietuvių Bendruomenė dirba suaugusiems, taip pana-

į platų pasaulį ieškoti mokslų ir laimės. — "Deja, nei mokslų, nei laimės niekur neradau. Daug kur, daug ką pradėjau, bet nieko neužbaigiau. Esu tik savamokslis".

Poetas yra studijavęs laisvu klausytoju universitete Lietuvoje. Jis pamiršta kiekiausiai į griežiausiai pasaulio universitetą, kuriame nėra laisvų klausytojų — universitetų gyvenimo. Jame diplomuojami žmonės. Poetas Šilainis jo dar nebaigė, bet šios sukakties proga galėtume užbėgti už akių Paskutinijai Egzaminų Komisijai, nes nėra jokios abejonės, kad jam nebūtų suteiktas nuširdaus žmogaus — taurus lietuvių diplomai.

Įgimta ir stipri tėvynės meilė nuo mažens šeimoje, klastingoje lenkų prispaudoje išugdė tėvynės kovotoją. Už priešvalstybinę veiklą patenka kalėjimą. Žiaurūs tardy-

šiai galima suprast PLJS-os santykių su jaunimu. O dirbant glaudžiais ryšiais su Liet. Bendruomenė, PLJS gali teisi jaunimo bylą suaugusių tarpe.

Visas šitas jau senai girdėta, ir ne kartą rankom nuota. Bet keli faktoriai duoda vilties, kad šis žygis atsieks daugiau, būtent: 1) Šitas jaunimo sujudėjimas vyksta pasauliui plotmėje. Tai duoda jaunimui garbingą, galingą akstiną, kuris skatina entuziazmą. Banga kyla jau nebe prūde, banga kyla jau nebe prūde, bet okeane! 2) PLJS neveikia ideologijų rėmuose, bet riša visą lietuvišką jaunimą, ir jun-gia visas organizacijas; 3) PLJS gauna protekcijos bei paramos dirbdama gretimai solidarios Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir jos vienetų įvairiuose kraštuose; 4) Pagaliau, jaunimo susidomėjimą galima aiškinti, kad jaunimas jaučia reikalą naujai organizacinei veiklai su jaunais vadovais, naujoms idėjoms ir praktiškų pri-siderinimu prie išsivijos jaunimo dabartinės dvasios. Ta liepsnelė buvo uždegta per I Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą. Šviesiau ji suliepsnojo laike II Kongreso. Dabar daug vilčių sudėta į Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungą, kad ji kaip Lietuviybės gaisras uždegtų kūrybingu entuziazmu laisvojo pasaulio lietuvišką jaunimą. JAUNOS IDEJOS — NAUJA VEIKLA!

PLJS Adelaidės Skyriaus V-ba

Iš Lietuvos

Architektas Vytautas Landsbergis — Zemkalmis vasario 26 d. Lietuvoje atšventė 80 m. amžiaus sukaktį. Anksčiau gyveno Melbourne, kur išėjęs į pensiją, grįžo į Lietuvą. Ten vadovavo Miestų statybos projektavimo instituto Kauno skyriui, vėliau perkeltas į Paminklų konservavimo institutą Vilniuje. Jubilatas dar žvalus ir labai darbštus.

Siauliu Aušros muziejus surengė Zemaitijos liaudies meistro Juozo Paulausko keramikos parodą, kurioje dalyvavo jo žmona Jadvyga, uošvė Ona Nicijauskienė ir bendradarbis Antanas Vitkauskas. Visi keturi parodos dalyviai šventė amžiaus sukaktis: J. Paulauskas 70 metų, J. Paulauskienė 60 m., O. Nicijauskienė 100 m. ir A. Vitkauskas 50 metų.

Režisierius Antanas Zauka atšventė amžiaus 75 m. sukaktį. Darbą operos teatre jis pradėjo su pirmuoju G. Verdi Traviatos spektakliu. Nuo 1930 m. jam teko trigubos režisieriaus padėjėjo, choro inspektoriaus ir muzikinės bibliotekos vedėjo pareigos. Režisieriaus srityje A. Zauka debiutavo 1936 m. su G. Donizetti Don Pasquale opera ir 1941 m. pastatė Ch. Gounod Rómeo ir Džuljeta. Pokario metais sukaktuvinkas dirbo Vilniaus operos režisierium.

Vilniaus karininkų namuose buvo paminėtas Sovietų Sąjungos civilinės aviacijos penkiasdešimtmetis. Įvadinį žodį tarus nelietuviui Vilniaus miesto kompartijos sekr. G. Si-menkaui, pagrindinį pranešimą padarė civilinės aviacijos Lietuvos valdybos viršininkas rusas G. Liachovas. Iš "Tiesoj" šia proga paskelbtų apdovanojimų paaikšėja, kad ir jo pavaduotojas yra grynakraujis rusas Ivanas Nagornas, o Vilniaus aerodromo viršininko pavaduotojas — Sergejus Sivakas.

Vilniškė "Tiesa" paskelbė porą I. Simelionio pranešimų apie talentingąsias Gudi-jos lietuves ir lietuvaiteis. Varanavo rajono Pavalakės kaime šeimos etnografinį ansamblį yra įsteigusios devynios dainininkės Kanėvičiūtės. sersys ir pussersės. Jos ne tik koncertuoja kaimyniniuose kaimuose, bet ir turėjo progą pasirodyti Gardino televizijoje. Varanavo rajono Pelesos kaime daug lankytojų susilaukia auđėja Marija Kruopienė, austi išmokyta savo motinos Liucijos Kamenienės ir jau spėjusi ją gerokai pralenkti raštų margumu. M. Kruopienės lovatiesių, staltiesių, rankšluosčių, juostų rinkinys žavi ne tik lankytojus, bet ir tautodailės muzėjus.

Didžiausias akmuo Lietuvoje yra Anykščių Puntukas su S. Dariaus ir S. Girėno bareljefais bei jų testamentu žodžiais. Puntuko ilgis — 6,9 metro, plotis — 6,7 m ir aukštis — 5,7 m. Gamtos apsaugos draugijos respublikinės tarybos narys P. Sleikas "Komjaunimo Tiesos" skaitytojus sausio 27 d. supažindina su Puntuko broliu: "Stai Kauno Palemono keramikos gamykla, imdama molį prie pat Ukmergės 5-6 metrų gylėje, atkasė didelį riedulį. Jo ilgis (šiek tiek įstrižas) 3,66 metro, plotis — 3,18 metro ir aukštis — 2,57 metro. Atkas-tam milžinui apjuosti reikia 12,35 metrų ilgio juostos. Spėjama, kad senovėje jis galėjo būti naudojamas kaip aukuras, o keičiantis šventosios upės vagai, užslinko žemėmis.

Didžiausias akmuo Lietuvoje yra Anykščių Puntukas su S. Dariaus ir S. Girėno bareljefais bei jų testamentu žodžiais. Puntuko ilgis — 6,9 metro, plotis — 6,7 m ir aukštis — 5,7 m. Gamtos apsaugos draugijos respublikinės tarybos narys P. Sleikas "Komjaunimo Tiesos" skaitytojus sausio 27 d. supažindina su Puntuko broliu: "Stai Kauno Palemono keramikos gamykla, imdama molį prie pat Ukmergės 5-6 metrų gylėje, atkasė didelį riedulį. Jo ilgis (šiek tiek įstrižas) 3,66 metro, plotis — 3,18 metro ir aukštis — 2,57 metro. Atkas-tam milžinui apjuosti reikia 12,35 metrų ilgio juostos. Spėjama, kad senovėje jis galėjo būti naudojamas kaip aukuras, o keičiantis šventosios upės vagai, užslinko žemėmis.

Didžiausias akmuo Lietuvoje yra Anykščių Puntukas su S. Dariaus ir S. Girėno bareljefais bei jų testamentu žodžiais. Puntuko ilgis — 6,9 metro, plotis — 6,7 m ir aukštis — 5,7 m. Gamtos apsaugos draugijos respublikinės tarybos narys P. Sleikas "Komjaunimo Tiesos" skaitytojus sausio 27 d. supažindina su Puntuko broliu: "Stai Kauno Palemono keramikos gamykla, imdama molį prie pat Ukmergės 5-6 metrų gylėje, atkasė didelį riedulį. Jo ilgis (šiek tiek įstrižas) 3,66 metro, plotis — 3,18 metro ir aukštis — 2,57 metro. Atkas-tam milžinui apjuosti reikia 12,35 metrų ilgio juostos. Spėjama, kad senovėje jis galėjo būti naudojamas kaip aukuras, o keičiantis šventosios upės vagai, užslinko žemėmis.

T. A. prenumeratos reikalu TĖVIŠKĖS AIDŲ prenumeratas Melbourne prieš ir po lietuviškų pamaldų šventoriuje prima V. Zemaitis. Kitų vietovių mūsų prenumeratorius prašome prisųsti prenumeratas, arba įmokėti platintojams. Metinė prenumeratos kaina \$ 8, T. A. Garbės Prenumerata — \$ 15.

Iš pogrindyje leidžiamos "Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos" Nr. 2.

TOBULI CARL ZEISS AKINIAI

VOKIEČIŲ DIPLOM. OPTIKAS

Paruošė V. Gražulis

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Jurgis Ramanauskas turėjo sunkią kijos operaciją ir guli Royal ligoninėje, 7 West.

Ištekėjo Danutė Poškutė iš Ardeer priemiesčio už Norman Milligan. Jungtuvės vyko šv. Jono bažn. kovo 17 d. Iškilimams vargonais grojo Zita Prašmutaitė.

A. A. Bronius Paškevičius, savanoris kūrėjas, Vytis Kryžiaus su kardais kavalierius, mirė kovo 16 d. Laidotuvės iš šv. Jono bažn. kovo 20 d.

A. A. Morta Kovalenko, mergautinė pavardė Jociūtė, mirė kovo 16 d. Palaidota iš Nelson koplyčios, Sunshine, kovo 20 d.

A. A. Jonas Rūkas mirė namuose Yarraville, kovo 19 d. Laidotuvės šią savaitę.

Parapijos Choro valdyba šaukia susirinkimą Parapijos Name, Kensingtone, kovo 25 d., sekmdienį, 1.30 val. Kviečia visus choristus.

SYDNEJUS

KAZIUKO MUGĖ

Šiais metais šv. Kazimiero šventė buvo sekmdienį. Gal todėl ir į Syd. Liet. Katalikų Kultūros Draugijos urošūta Kaziuko mugę susirinko tiek daug žmonių.

Pagal seną tradiciją į šią mugę rengėjai visada kviečia ir kitas Sydnejuje veikiančias organizacijas prisidėti savo pėms ar eksponatais. Čia kaip turguje, kiekviena organizacija ar pavienis žmogus turi savo prekiavimo kampelį. Prie pat įėjimo Jaunimo Sąjungos pirmininkė J. Reisgytė su talkininkėmis dideliuose puoduose virė cepelinus, koldūnus ir kitas lietuviškas skanėsius. A. Jablonskienė, padedant skautų tėvų komitetui, paruošė paravinę kopūstus su dešrelėmis, gražiai išpūrusias spurgas ir baronkas. Kovo klubo sportininkai aprūpino puojančią alum ir kitais gavinančiais gerimais. Sydnejaus Soc. Gl. Draugijos moterys turėjo didelį pasirinkimą sūrių, kurių tarpe buvo ir lietuviškas sūris. Lietuviškos spaudos mėgėjai turėjo gerą progą apsirūpinti knygomis bei įvairiais žurnalais pas nepaįstamam spaudos platintojus A. Vinevičių ir J. Alekną. Pats gražiausias stalas tai buvo E. Lašaitis ir Gudaičio — medžio drožiniai. Jų meniški vitčiai, kryžiai, miniatiūrinės koplytėlės ir kiti išdirbiniai puošia daugelio Sydnejaus lietuvių namus. Iš šios mugės progą už prieinamą kainą buvo galima ju įsigyti.

Naujas dalykas šioje mugėje buvo p. Scitnicko paties pagamintas biustas.

Kaip ir kitais metais p. Zaremba buvo išstatęs lietuviškus pinigus.

Mugė pavairino dvi Kat. Kult. Draugijos loterijas. Mažesnių fantų loterija pravedė A. Stasiūnaitienė, o didesnė A. Skirienė su K. Daniševičium. Pirmąją premiją — Kosto Ankauskas pasiūta ir paukoto pavėslą — laimėjo A. Savickienė. Antrąją — E. Lašaitis ir trečią St. Abramavičius.

Atsilankiusieji linksmai praleido popietę ir tuo parėmė vietos organizacijas. Katalikų Kult. Draugija didžiąją šios mugės pajamų dalį, kas metai, skiria Sydnejaus Liet. Parapijos Savaitgalio mokyklai.

Tie pobūviai, kurie įvyksta tuoj po pamaldų ir prie bažnyčios, yra visada populiarūs, ir lankomi.

MIRUSIŲ PALIKIMAI

tarp Australijos ir SSSR dabar gali būti abiejuose kraštuose pervedami paveldėjimams, atleidžiant nuo Sovietuose veikiančių mirties mokesčių. Šią tarnybą įgaliojo SSSR Public Trustees vadžia ir jai atstovauja

LITAS INVESTMENTS PTY. LTD.

Mirusiųjų turtas gali būti pervedamas tiesiogiai ar par davus nuosavybę. Paveldėtojai Australijoje gali gauti savo palikimus iš SSSR australiškais doleriais. Paveldėtojai SSSR gali gauti savo paveldėjimą iš Australijos užsienio kuponais, už kuriuos gali pirkti automobilius, butus ir t.t. Nepanaudoti kuponai gali būti padėti užsienio pinigais Taupymo banke ir uždirbti procentus. Iš SSSR mes padedame gauti teisinius dokumentus, kaip gimimo, mirties, vedybų, mokslo pažymėjimus ir t.t. Taip pat padedame giminųjų atskivietimui, laikinam ar visam pasilikimui Australijoje.

Informacijos kreiptis: 644 George St., Sydney, 2000. Telef. 26 3526.

SYDNEJUS

TEATLYGINA VIESPATS

Brangūs ir Mieli Sydney ir Canberra Lietuviai!

Su nuostaba ir dėkingumu noriu čia prisiminti Jūsų Eucharistinio Kongreso progą parodytą parapijietiška uolumą rekolekciuose bei Jūsų nuosirdžių priėmimą ir pagerimą aukštųjų Bažnyčios dignitorių bei kitų svečių.

Malonu ir džiugu, kad ne tik įsijautėte savo pareigas, bet ir jas vykdėte didžiomis savo pastangomis ir aukomis Nepajėgdamas čia išvardyti tų visų darbų rėmėjų ir duosnių širdžių, noriu čia visiems kartu išreikšti pagarbą padėką už visų maldas bei pakeltus vargus, už gėsmes ir dainas, už spaudą, už vaises, darbus ir nuostabią aukas. Teatlygina Jums Maloningas Viešpats savo palaimos ranka — pagal Evangeliją: už aukas dešinės, kurių nežino kairė.

Brangiųjų svečių ir visų rengėjų vardu dėkoduojamas, turiu Jūms ir pasididžiuoti, kad Eucharistinio Kongreso šūkis: "Mylėkite vieni kitą kaip aš jus mylėjau" — nebuvo vien skambantys žodžiai, bet juo kilniai mintį Jūs išgyvenote, Sakramentine malone bei savo malda ir darbais.

Nuosirdžiai Jūsų

Kun. P. Butkus
Sydney Lietuvių Kapelionas

Sugužėjo mokyklon

Kovo 4 d. — mūsų Tautos ir Jaunimo Globėjo šv. Kazimiero išpūdinga šventė vėl buvo prabėdęs darbas Sydney Lietuvių Parapijos Savaitgalio Mokyklai. Net jau prieš 9.30 val. sugužėjo tėvelių lydimi vaikai čia bei vyresnieji. Mokyklų Vedėjas Br. Genys tuojau suskirstė juos į 5 klases ir vaikų darželį. Šiais metais pasiryžė vėl dirbti šioje mokykloje: T. Zakarevičienė, P. Pullinas, S. Mauragienė, J. Lašaitienė, G. Grybaitė, A. Stasiūnaitienė ir J. Burokienė. Jei susidarytų klasė lietuviškai nekalbančių vaikų, kurie yra mieliai kviečiami ir laukiami, — tai juos mokys patyrimo turinti M. Cox.

Tuojuo pat vieną klasę įvyko ir tėvų pasitarimas. Išlausius Komiteto pirm. V. Šlieterio ir išdinininko L. Cox pranešimą, kun. P. Butkus padėjo už jų rūpestingą ir sėkmingą darbą. Čia pat išrinktas ir šių metų Tėvų Komitetas: A. Bucinskas — pirm., L. Cox išdin. ir J. Bieliūnas — sekret.

Daugumos tėvų nutarimu įvestas mokyklos mokeskis po \$ 5 metams, bet mokykla parūpina ir vadovėlius.

Numatoma birželio 9 d. suruošti mokyklos vakarą, Balandžio 25 d. tradicinę mokyklos iškylą. Vietą jai parinks Tėvų Komitetas.

Dar kartą prašomi gerb. tėveliai ne tik išsėsti, bet ir kitus paraginti — pakviesti ar pasiūlyti transportą. Nelankančių mokyklai vaikų tėvams bus siunčiami paraginimai ar kvietimai. Telaimina šv. Kazimieras šios mokyklos darbu bei lietuvišką jaunimą.

Kun. P. Butkus
Mokyklos Globėjas

Tradicinė Kaziuko Mugė kovo 4 d. laikytina pavykusia. Joje buvo apstu maisto, įvairių gėrybių, veikė 2 maistos kioskai, loterijos ir kitos prašmatnybės. Verti padėkos atsilankiusieji, prisidėję darbu, fantų aukotojai, skyrių patarnautojai ir parodų užveidžios.

Sirdingas aciu!

Rengėjai

MELBOURNAS

AUKOS TAUTOS FONDUI

Albury — Wodonga \$ 14. Geelongas \$ 21.60. Latrobe Valley \$ 107 (tame skaičiuje K. T. Jūnėlis \$ 100). Sale \$ 10. Melbourne \$ 370. Tautos Fondui Amerikon pasiūsta \$ 450, kas amerikoniškais sudaro \$ 635.56. Visiems aukojusiems Broiliams ir Sesėms Lietuviams nuosirdus aciu.

T. F. Atsivovė Melbourne

SKAITYKITE "TEVIŠKĖS AIDUS" IR KITAM UZPRENUME

RUOKITE — PALAIKYSITE LIETUVISKĄ SPAUDĄ

PAIEŠKOJIMAS

Antano Stirvydo, gimusio 1922-23 m., ieško brolis Bronius. Kas žinojų kur jis randa, si. rašyti J. Langevičiui, 3 Talbot Rd. Croydon, SA, 5008.

PADEKA

Žmonos, motinos ir sesers VINCENTOS NAUSEDIENĖS netekus, mūsų skausmo valandą visiems mus užjautusiems, vėlionę ligos metu lankiusiems ir laidotuves gausiai atsilankiusiems prieteliams ir pažįstamiems lietuviams nuosirdžiai dėkojame.

Vyras Edvardas, Sesuo Ona, duktė Dana ir giminės

Kūrėjui Savanoriui pulkininkui

A. Š. A.

BRONIUI PAŠKEVIČIUI

mirus, sūnūs Henriką, Bronių, Rimą Vyta, jų šeimas ir artimuosius giliai užjaučia

L. V. S. R. Valdyba
ir nariai Melbourne

Sveikiname mielą poetą JUOŽĄ MIKŠTĄ 60 metų progą ir linkime geros sveikatos ir ilgų kūrybinių metų

Sales Seniūnijos lietuviai

Nuosirdžiai sveikiname poetą JUOŽĄ MIKŠTĄ garbingoje 60 metų sukaktyje ir linkime laimingų ir ilgiausių metų.

A. S. Šabrinskai

Nepriklausomybės šventė Hobarte

Vasario Sešioliktosios minėjimas Hobarte įvyko praprista tvarka. Apylinkės Valdyčia su sudarė programą, surado paskaitininkus, pasirūpino sale bei suaukė žmones. Tautiečiams teliko tik laiku suėiti, skaitlingai dalyvauti.

Jaunuoliams, pasipuošusiems tautiniais rūbais, įnešus Lietuvos trispalvę, Valdybos pirmininkas Juozas Paškevičius pradėjo rūpestingai paruoštą minėjimą. Trumpu žodžiu priminęs susirinkimo progą, jis paprašė A. Taškūną paskaitai. Paskaitininkas Algis Taškūnas dar tik prieš metus atkeliavęs iš Tasmaniją iš Pertho, tačiau jau spėjęs įsijungti į bendruomenės gyvenimą, kreipėsi į tautiečius, prašydamas visus pagalvoti, kokiai mes lietuvių grupei priklausome: ar mes esame tie, kurie galvoja, kad lietuvių tauta turi išlikti i didelę, galingą rusų tautą ir laimingai toje didybėje pranękti, ar tie, kurie sutinka priprasti prie vergijos, susigyventi su mintimi, kad tautos išlika gyvos šimtmečius svetimųjų priešpauode, išlaikydamos netgi savo kultūrą, ar lietuviams turi išlikti nepasiduodami svetimajai itakai, priešindamiesi vergijai ir reikalaujami tautinės laisvės ir valstybinės nepriklausomybės. Pasidžiaugęs lietuvių gebumais, pabrėžė, kad nežiūrint kokiai grupei priklausytume, savo asmeniniu pavvyzdžiu, savo darbštumu ir garbingumu, sugebėjimu ar apsileidimu būsime Lietuvos vardo aukštintojai ar žemintojai.

Panašias mintis pareiškė ir E. Olubas, kalbėjęs angliškai, taikydamas daugiau prie jaunesniųjų. Savo turtingu žodžiu jis patraukė dėmesį visų netgi jaunųjų atydziai pasiklausyti. Kada prieš 55 metus 20 Lietuvos Tarybos vyrų pakelbė pasauliui lietuvių tautos teisę laisvai apsispręsti ir pareikalavo valstybinės nepriklausomybės, daugeliui tada jie atrodė nerealaus svajotojai, idealistai, net gi bepročiai, tačiau jų šauksmas buvo išgirstas, jų svajones išsipildė, darbas nežuvo. Ir kas pasakys, kad ir šiandien, rytoj, ar po metų kitų, ir vėl jaunų idealistų, svajotojų grupė nebus tokia pat prasminga ir pranašinga.

Užbaigai išėjo jungtines Ventos ir Rūtos tautinių šokių jėgos, Birutės Paškevičiūtės vadovaujami vikriai pašoko Suktinį, Noriu miego ir Rugeilius. Dar gan darniai nuaidėjo Tautos himno posmai ir, išnešus vėliavą, bendruomenės Valdyba pakvietė dalyvius pasilikti šokiams. Šokiai žinoma praėjo smagiai ir, geros muzikos pastiprinti, pašoko net ir senesnieji pensininkai.

A. Kantvilas

LOVOMS REIKIA KONTINENTALINIO STILIAUS!

● Mes darome kontinentalinius plunksninius patalus pagal duotas išmieras ir tai padarome Jums belaukiant. ● Baltų žasų pūkai ir plunksnos parduodama bet kokiais kiekiais. ● Miegamieji maišai ● Įvairūs impilai, kurie visiškai užlaiko plunksnas. ● Išvalome vartotą patalynę. ● Atidaryta šeštadienį rytais nuo 8 val. iki 11.30 val. Purax Feather Mills Pty. Ltd. 106 Henty St. (Off Newlands Rd. Coburg), Reservoir, Vic. 3073. Telef. 46 2861, 46 2862.

Sydnejaus Lietuviškoji visuomenė maloniai kviečiama balandžio 7 d. šeštadienį, 6 val. vakare, Lidcombe, Ukrainiečių Jaunimo Centre (senojoj salėj, Joseph St.) į viešą

LITERATŪROS VAKARA

Programą atliks Sydnejaus Liet. Literatų Būrelis, talkinamas vietos liet. meninių pajėgų — dainos ir muzikos atstovų.

Rengėjai: Sydnejaus Liet. Literatų Būrelis ir Sydnejaus Senųjų Skautų Židinys

S P O R T A S

Melbournas

Krepšinis

Vyrai

Varpas — Geelong 48-38

Po gana sunkios ir kaulus braškinančios kovos vyrų atskė pergalę. V. Levickis 20, V. Mačiulaitis 9, A. Petraitis 8, S. Ziedas 8, A. Skimbirauskas 2, A. Verbyla 1, S. Oželis.

Jauniai 20 m.

Varpas — Melbourne 29-23

Varpo — St. Kildos jungtinė komanda po sunkios, permaišingos kovos, kurioje dominavo gynimas, išsikovojė laimėjimą. R. Muceniekas 8, B. Jenkin 6, G. Down 5, D. Liubinas 4, R. Braniska 4, P. Oželis 2.

Mergaitės 18 m.

Varpas — C.Y.M.S. 30-33

Kelios neatsargios pasuotės pabaigoje rungtynių, mūsų merginoms brangiai kainavo. E. Vyšniauskaitė 10, D. Mucenikaitė 6, A. Tamošiūnaitė 8, R. Sidlauskaitė 4, J. Skimbirauskaitė 2, V. Dągytė.

Jauniai 18 m.

Varpas — Coburg 44-41

Aštuoniolikiniai iškovojė sunkią ir daug žadančią pergalę prieš vieną iš pirmaujančių komandų. R. Leknius 16, E. Gvildys 12, P. Oželis 4, K. Ragauskas 4, D. Branas 4, R. Braniska 2, G. Javas 2.

Jauniai 16 m.

Varpas — Mordialloc 51-17

Prieš daug aukštesnius priešininkus mūsų šešiolikiniai labai gerai sužaidė. R. Spokas 16, J. Braniska 10, S. Vaitkus 10, R. Vyšniauskas 7, J. Liubinas 4, V. Sabaliauskas 4.

Berliukai 14 m.

Varpas — C.Y.M.S. 56-20

Prieš keturis priešininkus pergalė buvo lengvai atsiekta. R. Barila 27, T. Baltutis 13, S. Balnionis 7, V. Žilinskas 7, P. Kaladė 2, R. Baltutis, V. Žvinkas.

Berliukai 12 m.

Varpas — Melbourne 2 31-5

Jauniausieji irgi neatsilikavo nuo vyresniųjų ir apsilavinavo dar viena pergalė. A. Balnionis 10, V. Liubinas 6, A. Vaitiekūnas 4, A. Vaitiekūnas 4, E. Ragauskas 3, P. Steele 2, S. Urbonavičius 2.

"VARPO" IŠVYKA Į BALLARATĄ

"Varpo" vyrų, moterų ir jaunių 18 m. komandos dalyvavo Ballarato, Labour Day ilgo savaitgalio metu, krepšinio turnyre. Sportininkai, kelias šeimų ir žvejai stovyklavo paežerėje, Džiugo skautų tunto paskolintose palapinėse. Moterų komandai ir žvejams išvyka buvo nesėkminga. Vyrų komanda sėkmingai apėjo pusfinaluose. Jaunių 18 m. komanda sėkmingai buvo dosniausia. Jie laimėjo savo grupės pirmenybes, o R. Leknius laimėjo "bes and fairest" žaidėjo taurę ir pelnė daugiausiai taškų toje grupėje.

"Varpo" valdyba širdingai dėkoja Džiugo tuntu už paskolintą palapinių, visoms poniams už jų triušą stovyklavietę ir išreikia gilią užuojautą žėjams.

R. Vyšniauskas

"VARPO" metinis susirinkimas

Kviečiame visus sportininkus ir jų tėvus dalyvauti Melbourne Sporto Klubo "Varpas" metiniame susirinkime, kuris įvyks kovo 31 d., šeštadienį, 3 val. p. p. Lietuvių Namuose.

Dienotvarkėje: Valdybos pranešimas, naujos valdybos rinkimai ir einamieji reikalai. Po susirinkimo bendra sportininkų kavutė.

"Varpas" Valdyba

ADELAIDE

Tinklinis

Mūsų vyrų grįžo žaisti į B grupę ir jau pasiekė dvi pergales. Nugalėjo SISU 15-4, 15-3. Už komandą žaidė: M. Mauraigis, J. Morkūnas, J. Donėla, G. Rakauskas, A. Bernaitis, A. Zamoiskis, A. Reivytis, A. Kainins. Vytis — Rams 2-0.

Krepšinis — vyrų

Vytis — Norwood 55-56

Nelabai gerai sužaidė Vytiečiai. Taškus pelnė: A. Pauliukevičius 14, R. Beinoravičius 13, A. Talanskas 10, P. Jurekas 13, A. Reivytis 3, K. Luke 2.

Moterys

Vytis — South Adelaide 18-37

Zaidimas mūsų komandos nedavė naudos, o tik palengvino priešininkų laimėjimą. Taškus pelnė: K. Stalbitė 9, A. Stalbitė 4, J. Juciūtė 2, P. Molnar 2, N. Marcinkevičiūtė 1. Lietuvaltės ir vėl nugalėjo latvaites 34-22.

Jaunės

Vytis — North II 49-9

Geriausia žaidėja komandoje Regina Rupinskaitė pelnė daugiausia taškų 13, daranti pažangą jauna žaidėja L. Jaunutyte 9, J. Staugaitė 8, komandos kapitone Irena Rupinskaitė 6, S. Visockaitė ir Rasa Paškevičiūtė po 4, M. Luke 2, P. Molnar.

Jaunės žemiau 18 m.

Vytis — Torrens 29-12

Mergaitės gerai žaidė, taškus laimėjo: J. Staugaitė 10, I. Rupinskaitė 6, L. Jaunutyte 6, R. Rupinskaitė 4, P. Molnar 2, S. Visockaitė 1.

Edas

ALSK "Vytis" valdyba praneša, kad metinis — visuotinis klubo narių susirinkimas įvyks balandžio 8 d. 2 val. po pietų, Lietuvių Namuose 6 Eas try St. Norwood. Klubo valdyba prašo būtina dalyvauti visų sportininkų ir jų tėveliams. Bus pasiūlyta visuotiniam susirinkimui kas liečia kelionės išlaidas vykstant į sporto šventę, kuri įvyks Hobarte. Kuris gali nustatyti kelionės išlaidų padengimą vykstant į sporto šventę. Nesurinkus atitinkamai narių skaičių, susirinkimas bus pradėtas už pusės valandos vėliau ir bus skaitomas teisėtu.

Vytis Valdyba

● "Literatūros ir Meno" 3 nr. vilietis Juozas Markelevičius paskelbė ilgoką laišką "Architektūros paminklai ir archeologai". Šiuo metu jau ruošiamasi restauruoti Biržų pilies rūmus, kurie bus pritaikyti miesto kultūriniam po-reikiams, tačiau restauruotojų laukia nelengvas darbas: Biržų pilies radiniai po tyrinėjimų buvo sukrauti viename iš pilies rūsių buvo palikta likimo valiai drėgname ir neapsaugotame rūsyje. Markelevičius mini ir Panemunės Vytėnų pilį, kurios radiniai taip pat sukrauti į dėžes vienoje pilies patalpoje. Archeologas Karolis Mekas, tyrinėjęs Medininkų, Biržų, Trakų, Kauno ir Liškiaivos pilies, dalį radinių netgi buvo priverstas saugoti savo buto rūsyje, nes jų tinkama apsauga nesirūpina jokia institucija. Liškiaivos piliakalnyje buvo aptikta pirmojo tūkstantmečio jotvingių gyvenvietės materialinę kultūrą atskleidžiančių radinių. Ir ši istorija taip svarbi medžiaga buvo palikta likimo valiai.

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

FUNERALS OF DISTINCTION PTY. LTD.

17 RAILWAY PDE.

FAIRFIELD, N.S.W.

Tel. 72 5408. Veikia visais 24 valandas per parą.